Lietas arhīva Nr. KA02-0168-23/6
ECLI:LV:KUAT:2023:1107.19210071023.4.S

SPRIEDUMS
Latvijas Republikas vārdā

Liepājā 2023.gada 7.novembrī

Kurzemes apgabaltiesa:
tiesas sēdes priekšsēdētāja Ināra Rozīte
tiesnese Sandra Mertena
tiesnesis Krists Līcis,
piedaloties prokuroram Aināram Rimšānam

apelācijas kārtībā atklātā tiesas sēdē iztiesāja krimināllietu /pers. A/, personas kods /personas kods/, apsūdzībā pēc Krimināllikuma 262.panta pirmās daļas un 312.panta otrās daļas sakarā ar Dienvidkurzemes prokuratūras prokurores Revitas Freibergas apelācijas protestu par Kurzemes rajona tiesas 2023.gada 8.augusta spriedumu.

Aprakstošā daļa

[1] Ar Kurzemes rajona tiesas 2023.gada 8.augusta spriedumu /pers. A/ atzīts par vainīgu un sodīts:

pēc Krimināllikuma 262.panta pirmās daļas ar īslaicīgu brīvības atņemšanu uz 3 mēnešiem, atņemot transportlīdzekļa vadīšanas tiesības uz 3 gadiem;

pēc Krimināllikuma 312.panta otrās daļas ar īslaicīgu brīvības atņemšanu uz 2 mēnešiem.

Saskaņā ar Krimināllikuma 50.panta pirmo un otro daļu pēc noziedzīgo nodarījumu kopības, daļēji saskaitot piespriestos sodus, /pers. A/ noteikta brīvības atņemšana uz 4 mēnešiem, atņemot transportlīdzekļa vadīšanas tiesības uz 3 gadiem.

Saskaņā ar Krimināllikuma 51.pantu pēc spriedumu kopības, sodam daļēji pieskaitot neizciesto pamatsodu un papildsodu pēc Kurzemes rajona tiesas 2023.gada 7.februāra sprieduma, galīgais sods /pers. A/ noteikts brīvības atņemšanu uz 5 mēnešiem, atņemot transportlīdzekļa vadīšanas tiesības uz 7 gadiem.

Brīvības atņemšanas soda termiņā saskaņā ar Krimināllikuma 52.pantu ieskaitīts aizturēšanā pavadītais laiks no 2023.gada 15.marta līdz 2023.gada 16.martam.

[2] Ar pirmās instances tiesas spriedumu atzīts, ka /pers. A/, zinot, ka ar Kurzemes rajona tiesas 2023.gada 7.februāra spriedumu, kas stājies spēkā 2023.gada 18.februārī, viņam noteikts papildsods – transportlīdzekļa vadīšanas tiesību atņemšana uz 5 gadiem 10 mēnešiem 17 dienām, 2023.gada 15.martā ap plkst.15.09 alkohola ietekmē vadīja automašīnu */TL marka/* ar valsts reģistrācijas Nr./reģistrācijas numurs/ /adrese/, autoceļa Rīga- Liepāja 101.kilometrā virzienā uz Rīgu.

Tādā veidā /pers. A/, vadot transportlīdzekli, ignorēja tiesas nolēmumu un izvairījās no tiesību ierobežošanas soda izciešanas.

Pirmās instances tiesa atzinusi, ka ar šādām darbībām /pers. A/ izdarīja Krimināllikuma 262.panta pirmajā daļā un 312.panta otrajā daļā paredzētos noziedzīgos nodarījumus.

[3] Par spriedumu Dienvidkurzemes prokuratūras prokurore R.Freiberga iesniegusi apelācijas protestu daļā par papildsoda noteikšanu un par aizturēšanas laika ieskaitīšanu brīvības atņemšanas soda izciešanā.

Protests pamatots ar to, ka Krimināllikuma 262.panta pirmajā daļā ar likuma grozījumiem, kas stājās spēkā 2022.gada 25.novembrī, paredzēts papildsods transportlīdzekļa vadīšanas tiesību atņemšanu uz 5 gadiem. Taču tiesa nelikumīgi noteica papildsodu – transportlīdzekļa vadīšanas tiesību atņemšanu uz 3 gadiem un līdz ar to arī sodu pēc noziedzīgo nodarījumu kopības saskaņā ar Krimināllikuma 50.panta pirmo un otro daļu.

Prokurore norāda, ka apcietinājums un aizturēšana ieskaitāma soda izciešanā, kā to paredz Krimināllikuma 52.panta ceturtā daļa, kas vienlaicīgi noteic, ka aizturēšana līdz divdesmit četrām stundām rēķināma kā viena brīvības atņemšanas diena. Tiesa spriedumā nav norādījusi, ka aizturēšanā pavadītais laiks no 2023.gada 15.marta plkst.15.11 līdz 2023.gada 16.martam plkst.14.00 brīvības atņemšanas sodā ieskaitāms kā viena brīvības atņemšanas diena.

Prokurore lūdz atcelt Kurzemes rajona tiesas 2023.gada 8.augusta spriedumu daļā par /pers. A/ noteikto sodu un pēc Krimināllikuma 262.panta pirmās daļas sodīt viņu ar īslaicīgu brīvības atņemšanu uz 3 mēnešiem, atņemot transportlīdzekļa vadīšanas tiesības uz 5 gadiem; pēc Krimināllikuma 312.panta otrās daļas sodīt ar īslaicīgu brīvības atņemšanu uz 2 mēnešiem.

Saskaņā ar Krimināllikuma 50.panta pirmo un otro daļu sodu noteikt brīvības atņemšanu uz 4 mēnešiem, atņemot transportlīdzekļa vadīšanas tiesības uz 5 gadiem.

Saskaņā ar Krimināllikuma 51.pantu, daļēji pievienojot neizciesto sodu pēc Kurzemes rajona tiesas 2023.gada 7.februāra sprieduma, galīgo sodu noteikt brīvības atņemšanu uz 5 mēnešiem, atņemot transportlīdzekļa vadīšanas tiesības uz 7 gadiem.

Noteikt, ka saskaņā ar Krimināllikuma 52.panta ceturto daļu soda izciešanā ieskaitāma /pers. A/ aizturēšana no 2023.gada 15.marta plkst.15.11 līdz 2023.gada 16.martam plkst.14.00, kas atbilst vienai brīvības atņemšanas dienai.

[4] Apelācijas instances tiesas sēdē tika uzklausīti procesa dalībnieki.

[4.1] Prokurors uzturēja iesniegto protestu pilnā apjomā, lūdza atcelt spriedumu juridisku iemeslu dēļ, jo Kurzemes rajona tiesa nav ievērojusi Krimināllikuma normas.

[4.2] Apsūdzētais apstiprināja, ka protesta būtība viņam ir saprotama un protestā norādītajam piekrīt. Pēc iepriekšējā sprieduma sodu izcietis un šā gada oktobrī atbrīvots no ieslodzījuma vietas.

Motīvu daļa

[5] Lietas izskatīšana apelācijas instances tiesā ir lietas otrreizēja izskatīšana pēc būtības un tā ir papildu garantija tiesas nolēmuma tiesiskumam un pamatotībai. Apelācijas instances tiesai apelācijas sūdzībās (protestā) norādītie juridiski nozīmīgie apstākļi, proti, noziedzīgā nodarījuma sastāva esamība vai neesamība apsūdzētā rīcībā, ņemot vērā lietas faktiskos apstākļus, judikatūru un apsūdzības formulējumu, kā arī citi apstākļi krimināltiesisko attiecību taisnīgam noregulējumam, jāizvērtē un atzinums jāpamato ar likumu, pārbaudītiem, novērtētiem pierādījumiem (*skat. Augstākās tiesas 2017.gada 10.oktobra lēmumu lietā Nr.SKK-532/2017 kriminālprocesā Nr.15830406610*).

[6] Apgabaltiesa konstatē, ka ar Kurzemes rajona tiesas spriedumu apsūdzētais /pers. A/ pamatoti atzīts par vainīgu Krimināllikuma 262.panta pirmajā daļā un 312.panta otrajā daļā paredzētu noziedzīgu nodarījumu izdarīšanā un sodīts ar brīvības atņemšanas sodu.

Pirmās instances tiesa atbilstoši Kriminālprocesa likuma 499.panta nosacījumiem pamatojusi savu lēmumu neizdarīt pierādījumu pārbaudi lietā, norādot, ka ir pārliecinājusies par apsūdzētā vainu inkriminēto noziedzīgo nodarījumu izdarīšanā, apsūdzētais savu vainu atzinis un tiesai nav radušās šaubas par izdarīto noziedzīgo nodarījumu kvalifikāciju. Arī apelācijas instances tiesai nav pamata apšaubīt noziedzīgo nodarījumu juridisko kvalifikāciju.

[7] Izskatāmajā krimināllietā protests iesniegts attiecībā par apsūdzētajam piespriesto sodu. Apsverot apelācijas protesta pamatotību un uzklausot procesa dalībnieku viedokli, apgabaltiesa atzīst, ka apelācijas protests ir pamatots un pirmās instances tiesas spriedums atceļams daļā par /pers. A/ piespriesto sodu pēc Krimināllikuma 262.panta pirmās daļas un galīgo sodu saskaņā ar Krimināllikuma 50.panta pirmo un otro daļu un 51.pantu, attiecīgi precizējot arī soda termiņā ieskaitāmo laiku.

Par izdarītu noziedzīgu nodarījumu tiesai ir pienākums noteikt vainīgajai personai tiesisku, pamatotu, un taisnīgu sodu saskaņā ar Krimināllikuma 46.pantā norādītajiem soda noteikšanas principiem, ievērojot Krimināllikuma 35.pantā noteikto soda mērķi (*sk. Augstākās tiesas Krimināllietu departamenta 2018.gada 19.jūnija lēmums Nr.SKK-J-348/2018*).

Atbilstoši Krimināllikuma 35.panta pirmajā daļā noteiktajam sods ir piespiedu līdzeklis, ko vainīgajai personai piesprież Krimināllikumā paredzētajos ietvaros.

[7.1] Apgabaltiesa atzīst, ka pirmās instances tiesa, nosakot apsūdzētajam papildsodu par Krimināllikuma 262.panta pirmajā daļā izdarīto noziedzīgo nodarījumu, piemērojusi panta sankcijai neatbilstošu transportlīdzekļa vadīšanas tiesību atņemšanas termiņu uz trim gadiem.

Likuma redakcijā no 2022.gada 25.novembra par Krimināllikuma 262.panta pirmajā daļā paredzēta noziedzīga nodarījuma izdarīšanu paredzēts papildsods - transportlīdzekļa vadīšanas tiesību atņemšana uz pieciem gadiem.

Nosakot apsūdzētajam papildsoda termiņu uz trim gadiem, tiesa nav ievērojusi Krimināllikuma 46.panta pirmajā daļā noteikto, ka sodu nosaka tādā apmērā, kādu par izdarīto noziedzīgo nodarījumu paredz Krimināllikuma sevišķās daļas attiecīgā panta sankcija, ievērojot šā likuma vispārīgās daļas noteikumus.

Līdz ar to Kurzemes rajona tiesas spriedums šajā daļā atceļams un apsūdzētajam nosakāms likumam atbilstošs papildsoda – transportlīdzekļa vadīšanas tiesību atņemšanas termiņš uz 5 gadiem.

[7.2] Krimināllikuma 50.pantā paredzēta sodu saskaitīšana par vairākiem noziedzīgiem nodarījumiem. Minētā panta pirmā daļa paredz gan vieglākā soda ietveršanu smagākajā, gan piespriesto sodu pilnīgu vai daļēju saskaitīšanu. Bez tam jāņem vērā Krimināllikuma 50.panta trešajā daļā noteiktais, ka, ja vismaz viens noziedzīgais nodarījums ir smags vai sevišķi smags, tad galīgais sods tiek noteikts tikai pilnīgi vai daļēji saskaitot piespriestos sodus.

Kaut gan abi /pers. A/ izdarītie noziedzīgie nodarījumi atbilstoši Krimināllikuma 7.pantā ietvertajai klasifikācijai ir mazāk smagi noziegumi, apgabaltiesa norāda, ka, izvēloties sodu saskaitīšanas principu, tiesai vērtējami arī citi personu un viņa rīcību raksturojošie apstākļi. Izvēloties sodu saskaitīšanas principu par abiem noziedzīgajiem nodarījumiem, Kurzemes rajona tiesa, ievērojot apsūdzētā personību, vaļsirdīgu atzīšanos un izdarītā nožēlošanu, kā arī izciestā soda daļu, noteikusi daļējas piespriesto sodu saskaitīšanas principu, kam apgabaltiesa pievienojas un atzīst to par pareizu.

[7.3] Krimināllikuma 51.pantā noteikts, ka, ja notiesātais pēc sprieduma spēkā stāšanās, bet pirms pilnīgas soda izciešanas izdarījis jaunu noziedzīgu nodarījumu, tiesa jaunajā spriedumā piespriestajam soda pilnīgi vai daļēji pieskaita sodu, kas nav izciests pēc iepriekšējā sprieduma. Ar Kurzemes rajona tiesas 2023.gada 7.februāra spriedumu, kas stājies spēkā 2023.gada 18.februārī, /pers. A/ noteikta brīvības atņemšana uz 7 mēnešiem, atņemot transportlīdzekļa vadīšanas tiesības uz 5 gadiem 10 mēnešiem un 17 dienām.

Pirmās instances tiesa daļēji pievienojusi neizciesto pamatsodu un papildsodu.

No Ieslodzījuma vietu pārvaldes /Nosaukums A/ informācijas redzams, ka 2023.gada 14.oktobrī /pers. A/ atbrīvots sakarā ar pamatsoda izciešanu pēc Kurzemes rajona tiesas 2023.gada 7.februāra sprieduma (*lietas 82.lapa*). Šāda informācija atrodama arī Tiesu informācijas sistēmā. Līdz ar to brīvības atņemšanas sodu /pers. A/ uz lietas izskatīšanas dienu ir izcietis, savukārt neizciestais papildsods sastāda 5 gadus 7 mēnešus un 26 dienas, kas pievienojams šajā krimināllietā noteiktajam sodam, daļēji saskaitot piespriestos papildsodus.

Drošības līdzeklis izskatāmajā kriminālprocesā nav piemērots.

[8] Apgabaltiesa par pamatotu atzīst apelācijas protestā norādīto par aizturēšanā pavadītā laika ieskaitīšanu brīvības atņemšanas soda laikā.

Saskaņā ar Krimināllikuma 52.panta ceturto daļu aizturēšanu tiesa ieskaita soda laikā, aizturēšanu līdz divdesmit četrām stundām rēķinot kā vienu brīvības atņemšanas dienu.

Tiesas spriedumam jābūt saprotamam. Pirmās instances tiesa spriedumā norādot tikai soda laikā ieskaitāmo aizturēšanā pavadīto laiku no 2023.gada 15.marta līdz 2023.gada 16.martam, nenorādot pulksteņa laiku un to, ka tas skaitāms kā viena brīvības atņemšanas diena, minēto likuma normu nav ievērojusi.

Vienlaicīgi apgabaltiesa konstatē, ka protestā nepamatoti lūgts /pers. A/ piespriest no jauna sodu arī par Krimināllikuma 312.panta otrajā daļā paredzētā noziedzīgā nodarījuma izdarīšanu, jo nekādi argumenti attiecībā par šo nav izteikti un prokurores prasītais piespriežamais sods ir tāds, kādu jau tiesa piespriedusi un tas noteikts minētā panta sankcijas ietvaros.

Rezolutīvā daļa

Pamatojoties uz Kriminālprocesa likuma 563.panta pirmās daļas 3.punktu, Kurzemes apgabaltiesa

nosprieda

Kurzemes rajona tiesas 2023.gada 8.augusta spriedumu atcelt daļā par soda noteikšanu /pers. A/ pēc Krimināllikuma 262.panta pirmās daļas;

soda noteikšanu saskaņā ar Krimināllikuma 50.panta pirmo un otro daļu;

galīgā soda noteikšanu saskaņā ar Krimināllikuma 51.pantu un Krimināllikuma 52.panta kārtībā noteikto aizturēšanas laika ieskaitīšanu soda termiņā.

/pers. A/ pēc Krimināllikuma 262.panta pirmās daļas sodīt ar īslaicīgu brīvības atņemšanu uz 3 mēnešiem, atņemot transportlīdzekļa vadīšanas tiesības uz 5 gadiem.

Saskaņā ar Krimināllikuma 50.panta pirmo un otro daļu sodu pēc noziedzīgu nodarījumu kopības /pers. A/ noteikt brīvības atņemšanu uz 4 mēnešiem, atņemot transportlīdzekļa vadīšanas tiesības uz 5 gadiem.

Saskaņā ar Krimināllikuma 51.pantu, noteiktajam sodam daļēji pieskaitot neizciesto papildsodu pēc Kurzemes rajona tiesas 2023.gada 7.februāra sprieduma, galīgo sodu pēc vairākiem spriedumiem /pers. A/ noteikt brīvības atņemšanu uz (četriem) mēnešiem, atņemot transportlīdzekļa vadīšanas

tiesības uz 7 gadiem.

Pamatojoties uz Krimināllikuma 52.panta ceturto daļu, soda termiņā ieskaitīt /pers. A/ aizturēšanas laiku no 2023.gada 15.marta plkst.15.11 līdz 2023.gada 16.martam plkst.14.00, kas atbilst vienai brīvības atņemšanas dienai.

Pārējā daļā spriedumu negrozīt.

Spriedumu var pārsūdzēt vai protestēt 10 dienu laikā kasācijas kārtībā Augstākajā tiesā Kriminālprocesa likuma 574., 575.pantā paredzētajos gadījumos, sūdzību vai protestu iesniedzot Kurzemes apgabaltiesā.

Pilns nolēmums pieejams no 2023.gada 10.novembra.

Tiesas sēdes priekšsēdētāja I.Rozīte

Tiesnese S.Mertena

Tiesnesis K.Līcis

Dokuments elektroniski parakstīts ar drošu elektronisko parakstu un satur laika zīmogu